

4. kvartal 2021

Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

Rapporten må deles med de underretningspligtige

4. Kvartal 2021

Kære samarbejdspartnere

Godt nytår til jer alle!

Pr. 1. januar 2022 er Hvidvasksekretariatet blevet en del af den nye Nationale enhed for Særlig Kriminalitet (NSK). Hvidvasksekretariatet er dog fortsat en uafhængig enhed. Den nye organisatoriske placering sætter handling bag de politiske initiativer, der opprioriterer indsatserne til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvask. Der er tre politiske initiativer, som Hvidvasksekretariatet har særlig fokus på. Fast track-ordningen, der omtales i denne rapport. Derudover er der fokus på udviklingen af en intern analyseplatform, der skal understøtte identifikation og måludpegning af de mest mistænkelige netværk på tværs af hvidvaskunderretningerne. Det sidste initiativ omhandler en styrket indsats mod socialt bedrageri, hvor relevante underretninger indgår i projektet. Pr. 1. januar 2022 er SØIK nedlagt, men da denne rapport omhandler 4. kvartal 2021, optræder SØIK stadig som en selvstændig enhed flere steder i rapporten.

Hvidvasksekretariatets nye placering betyder også en lidt ændret designprofil, og derfor ser kvartalsrapporten anderledes ud, end den plejer. Men en del af indholdet kender I. I kan læse mere om den nye organisation nedenfor.

I kvartalsrapporten gør vi status for underretninger om mistanke om svindel med COVID19-hjælpepakkerne. Flere kompensationsordninger videreføres i øjeblikket, og Hvidvasksekretariatet har samarbejde med Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen sendt opdaterede orienteringsskrivelser ud til de underretningspligtige om ordningerne og de risici, de skal være opmærksomme på.

I rapporten kan du også blive klogere på skatteforvaltningens brug af efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet, når vi ser på nyttiggørelsen af de videregivet oplysninger i 3. kvartal 2021. Du kan også læse mere om det nye tavshedspålæg.

I forlængelse af Pandora Papers, som vi nævnte i den seneste kvartalsrapport, har Europol udgivet en rapport om deres blik på lækagen. Den rapport kan du læse mere om her. I kvartalsrapporten kan du

selvfølgelig også læse om udviklingen i de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog og videresendte i 4. kvartal 2021. Underretningerne er afgørende i kampen mod hvidvask og terrorfinansiering. Jo mere specifikke underretningerne er, og jo højere kvalitet oplysningerne har, des hurtigere kan underretningerne videregives og behandles, så vi kan identificere kriminelle aktører og få sigtede personer og selskaber dømt for overtrædelse af straffeloven, hvidvaskloven mv.

Afslutningsvis kan du som altid finde links til interessante artikler og rapporter.

Vi gør opmærksom på, at rapporten gerne må deles med de underretningspligtige.

God læselyst!

Underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet

I 4. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 18.380 underretninger, hvoraf underretninger om mulig hvidvask med transaktioner (STR) udgjorde 90 pct. Det er en stigning på 973 underretninger i forhold til 3. kvartal 2021.

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report (STR)*: Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report (SAR)*: Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report (TFR)*: Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selv om kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Fordelingen af underretninger på rapporttyper fremgår nedenfor. Antallet af underretninger om mulig hvidvask med transaktioner er steget med 791 i forhold til 3. kvartal, mens der er rapporteret 165 flere underretninger om mistænkelig aktivitet. Antallet af underretninger om terrorfinansiering er steget med 17.

Tabel 1: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet, 4. kvartal 2021

Rapporttype	3. kvartal	4. kvartal
STR	15.821	16.612
SAR	1.539	1.704
TFR	47	64
I alt	17.407	18.380

Som det fremgår af nedenstående tabel, kommer størstedelen af de modtagne underretninger fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere, hvilket ligeledes gjorde sig gældende i 3. halvdel af 2021.

Tabel 2: Antal modtagne underretninger fordelt efter type underretter

Underretter	
Pengeinstitut	14.433
Spiludbydere	2.364
Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	591
Revisor	385
Andre	216
Offentlig myndighed	124
Valutavekslingsvirksomhed	105
Udbydere af virtuelle tegnebøger**	69
Sparevirksomhed, herunder leasing og finansieringsinstitutter	36
Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	19
Realkreditinstitut	16
Livsforsikringselskaber og pensionskasser	6
Service Provider*	6
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	4
Advokat	4
Ejendomsmæglere	2
Fondsmæglerselskab	0
Forsikringsformidlere	0
Investeringsforeninger og fonde	0
Kunsthandlere og auktionshuse	0

* Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

** Det bemærkes, at udbydere af virtuelle tegnebøger i 4. kvartal har sendt 69 underretninger. Underretningerne drejer sig om MobilePay Danmark, der i forbindelse med deres underretninger, har opgivet at være udbydere af virtuelle tegnebøger. MobilePay er ifølge Finanstilsynet et e-pengeinstitut og bør underrette som et sådant. I Hvidvasksekretariatet arbejder vi på at få rettet data, så disse underretninger kommer i rette kategori, som er udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester.

Videregivne underretninger fra Hvidvasksekretariatet

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, fx en politikreds, sker det som en efterretning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

Af tabel 3 nedenfor fremgår det, hvor mange underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. I 4. kvartal blev der 4.939 gange sendt oplysninger videre fra 4.411 unikke underretninger til politikredsene, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder samt udenlandske finansielle efterretningsenheder. De 4.411 unikke underretninger er et fald på godt 800

sammenlignet med 3. kvartal 2021. Det største fald er i videregivelser til Skatteforvaltningen, og det skyldes hovedsagligt overgangen til anvendelse af ny model for videregivelser til Skat i Hvidvasksekretariatet.

Det bemærkes i øvrigt, at oplysningerne i underretningerne ikke nødvendigvis bliver videregivet i den samme periode, de er modtaget i. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være relevante at videresende i forbindelse med en efterforskning eller andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt. Det bemærkes herudover, at oplysninger fra samme underretning kan være videregivet til flere myndigheder, fx til en politikreds og til Skatteforvaltningen.

Tabel 3. Antal gange oplysninger fra en underretning er blevet videregivet til en myndighed

Modtager	4. kvartal 2021*
Politikredsene, herunder SØIK	2.864
PET mistanke om terrorfinansiering	272
PET andre administrative oplysninger	430
Skatteforvaltningen	749
Anden offentlig myndighed	526
Udenlandske FIU	98

* Oplysningerne stammer fra 4.411 unikke underretninger

Hvidvasksekretariatet videregiver ligeledes oplysninger fra hvidvaskunderretninger i besvarelser af forespørgsler fra udlandet. I 4. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 60 forespørgsler fra udlandet. Alle forespørgsler bliver besvaret, og nogle af besvarelserne indeholder oplysninger fra én eller flere underretninger.

Beslaglæggelser

I 4. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 117 underretninger med mulighed for beslaglæggelse af en samlet sum på 61.370.860 kroner. Når Hvidvasksekretariatet modtager en underretning, hvor der er mulighed for at beslaglægge penge, er det ikke Hvidvasksekretariatet, der foretager den egentlige beslaglæggelse. Den handling sker hos politiet, der får oplysningen om den mulige beslaglæggelse fra Hvidvasksekretariatet. De tre største modtagere af oplysninger om mulighed for beslaglæggelse i dette kvartal var Østjyllands Politi, Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi.

Domme i hvidvasksager

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds eller til SØIK, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for igangsættelse af en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden kriminalitet.
- Som bevis til at underbygge en igangværende efterforskning og som muligt bevis i en straffesag.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

Der er i dette kvartal ikke faldet dom i hvidvask-sager, der er ført af SØIK.

COVID-19 underretninger og anmeldelser

I 4. kvartal har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet 877 underretninger med mulig mistanke om svindel med de kompensationsordninger, som Folketinget har vedtaget som følge af COVID-19. Heraf er oplysninger fra 379 unikke underretninger videreformidlet til rette myndighed, fx Erhvervsstyrelsen eller Slots- og Kulturstyrelsen, der vurderer, om der kan være foretaget svindel med kompensationsordningerne. Når ikke alle underretninger om mulig svindel med kompensationsordninger videreformidles, skyldes det, at det ved gennemgang af underretningerne er vurderet, at det ikke relaterer sig til svindel med eller udbetaling af kompensationspakkerne.

I perioden fra 1. april 2020 til 31. december 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet i alt 9.541 COVID-19-relaterede underretninger med mulig mistanke om svindel med kompensationsordningerne og videreformidlet 5.361 unikke underretninger.

SØIK modtager alle politianmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne og har bl.a. til opgave at fordele sagerne til de relevante politikredse, der skal efterforske hovedparten af sagerne. Siden 1. april 2020 har SØIK modtaget 435 anmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne. Fra 1. april 2020 til 31. december 2021 er der anmeldt svindel for godt 208.111.004 kr. Dele af den anmeldte svindel er opdaget, før der skete udbetaling.

Det forventes, at flere af underretningerne udløser politianmeldelser i forbindelse med myndighedernes efterkontrol af de ansøgere, der har fået udbetalt kompensation.

Oplysninger om antallet af underretninger og anmeldelser om svig med kompensationsordningerne offentliggøres månedligt på [Anklagemyndighedens hjemmeside](#).

I 4. kvartal 2021 er der ikke faldet domme i sager om svindel med lønkompensationsordningerne.

Skatteforvaltningens brug af oplysninger fra Hvidvasksekretariatet i 3. kvartal 2021

Hvidvasksekretariatet sender løbende efterretningsoplysninger til Skatteforvaltningen ved mistanke om skatte- og momsunddragelse mv. I det omfang underretningerne ved deres visitering i Hvidvasksekretariatet har givet anledning til at iværksætte en politimæssig efterforskning sendes disse direkte til de relevante politikredse, herunder SØIK.

I 3. kvartal 2021 modtog Skattestyrelsen 809 efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet og fire direkte fra politikredsene. Det er godt 1.000 færre end i 2. kvartal 2021. Faldet skyldes fortsat implementering af automatiserede processer mellem Hvidvasksekretariatet og Skatteforvaltningen. Alle efterretningsoplysninger blev i 2021 visiteret manuelt af sagsbehandlere med henblik på at sikre, at de rette sager udtages til kontrol på baggrund af en konkret risiko- og væsentlighedsvurdering. Skattestyrelsen har udarbejdet en kontrolstrategi, som, sammen med en nyudviklet hvidvaskdatabase, indeholdende alle efterretningsoplysninger modtaget fra Hvidvasksekretariatet, skal sikre bekæmpelse af hvidvask gennem målrettet, effektiv og synlig kontrol af moms- og skatteforhold.

I 3. kvartal 2021 har Skattestyrelsen behandlet 329 efterretningsoplysninger, hvoraf 192 er blevet nyttiggjort i sagsbehandlingen med resultat og 26 er nyttiggjort uden resultat. 111 efterretningsoplysninger er henlagt uden at være blevet anvendt, fx fordi selskabet er opløst. En efterretning, der er nyttiggjort uden resultat, er et udtryk for, at der er foretaget en kontrol på baggrund af den modtagne efterretningsoplysning, hvor kontrollen ikke har givet anledning til skatte- eller afgiftsmæssige ændringer. Skattestyrelsens behandling af efterretningsoplysningerne har i 3. kvartal 2021 resulteret i et nettoprovenu på 148,5 mio. kroner,

Af de 192 efterretningsoplysninger, der er blevet nyttiggjort med resultat, er 171 sager ligeledes oversendt til Skattestyrelsens straffesagsenheder til vurdering af, hvorvidt sagen har en sådan karakter, at der også er begået en strafbar overtrædelse af skatte- og/eller afgiftslovgivningen.

Efterretningsoplysningerne udgør et vigtigt bidrag i forhold til Skattestyrelsens muligheder for at målrette og effektivisere kontrolindsatsen på området, og bidrager til at synliggøre opdagelsesrisikoen, og dermed øge regelefterlevelsen. Hver måned afholder Hvidvaskcenteret i Skattestyrelsen møde med Hvidvasksekretariatet, hvor antallet af oversendte efterretningsoplysninger afstemmes med henblik på at sikre, at alle efterretningsoplysninger som sendes også når frem til Skattestyrelsens. Derudover afgiver Hvidvasksekretariatet deres forventninger til det fremtidige antal oversendelser.

Ny FATF-vejledning om virtuelle aktiver

FATF udsendte i oktober 2021 sin *Guidance on the application of the risk-based approach to VAs and VASPs*, som er en opdateret udgave af den guidance, der udkom første gang i juni 2019.

Formålet med den opdaterede vejledning er at hjælpe myndigheder med at forstå og udvikle de juridiske og tilsynsmæssige rammer samt at hjælpe private aktører i at forstå deres forpligtelser i forhold til hvidvask og terrorfinansiering.

Denne vejledning er derfor særligt relevant for virksomheder, der beskæftiger sig med virtuelle aktiver, men den er også relevant for virksomheder, der har VASP'er som kunder samt myndigheder, der fører tilsyn med VASP'er. Det primære formål er at vejlede i, hvordan FATF's anbefalinger til VASP-sektoren kan implementeres.

Den opdaterede vejledning er opdelt i seks sektioner:

Sektion 1 er en introduktion, der blandt andet indeholder et sammendrag af den 111-sider lange publikation.

Sektion 2 uddyber hvilke VA-aktiviteter og VASP'er, der er omfattet af FATF's anbefalinger. Her kommer FATF ind på de fem VASP-typer, der er omfattet af FATF's definition, som også er implementeret i den danske hvidvasklov.

Sektion 3 beskriver, hvordan myndighederne bør indføre anbefalingerne, mens sektion 4 beskriver, hvordan anbefalingerne bør indføres hos VASP'er og andre underretningspligtige, der udbyder services relateret til virtuelle aktiver.

FATF understreger, at det er vigtigt, at finansielle institutioner behandler VASP'er ud fra en risikobaseret tilgang og ikke forlader sig på en generel udelukkelse af VASP-branchen uden en grundig risikovurdering.

“Further, the FATF does not support the wholesale and indiscriminate termination or restriction of business relationships with a particular sector (e.g., FIs terminating relationships with all VASPs regardless of the different risk profile among them) to avoid, rather than manage, risk in line with the FATF's RBA.” (FATF 2021: 15).

Sektion 5 indeholder eksempler på forskellige jurisdiktioners tilgang til at regulere og føre tilsyn med VASP'er og andre, der udbyder relaterede services, mens sektion 6 handler om principper for internationalt samarbejde og informationsudveksling mellem tilsynsmyndigheder.

Du finder hele rapporten [her](#).

FATF definerer virtuelle aktiver som en digital repræsentation af en værdi, der kan handles med eller overføres digitalt og som kan bruges som betalingsmiddel eller i investeringsøjemed. En VASP (virtual asset service provider) er en fysisk eller en juridisk person, der erhvervsmæssigt udbyder veksling mellem virtuelle aktiver og fiat valuta, opbevarer, overfører eller hjælper med at udstede virtuelle aktiver med mere. FATF's definitioner fremgår af den opdaterede vejledning (side 21-22), og definitionerne fremgår endvidere i den danske hvidvasklov, der har implementeret FATF's definitioner.

Tema: Europols blik på Pandora Papers

I rapporten fra 3. kvartal beskrev vi Pandora Papers. Nu har Europol udgivet rapporten *Shadow Money - The international networks of illicit finance*, som udgør Europols overordnede analyse af Pandora Papers. Pandora Papers er et læk af mere end 12 millioner dokumenter, der afslører gemte formuer, skatteunddragelse, bedrageri og hvidvask begået af bl.a. politiske personer.

Formuer placeret offshore estimeres globalt at udgøre 7,5 billioner euro, heraf udgør Europas andel 1,5 billioner euro. Det samlede tab for EU som resultat af international skatteunddragelse blev estimeret til 46 milliarder euro i 2016.

Pandora Papers udstiller, hvordan kriminelle bruger offshore virksomheder og andre legale virksomhedskonstruktioner til at gemme og hvidvaske kriminelle penge. Den styrkede indsats på hvidvaskområdet i EU, herunder også tilsyn med den finansielle sektor, har nemlig gjort det vanskeligere for de kriminelle at integrere deres kriminelle midler via det legale banksystem. Derfor forsøger de at hvidvaske midlerne på anden vis fx gennem andre sektorer, gennem skjulte pengeoverførselsvirksomheder, gennem international handel eller anonyme virtuelle valutaer.

Centralt i Pandora Papers står derfor offshore-selskaberne. Selvom de kan være lovlige, så spiller de en central rolle for organiserede kriminelle, der skal gemme udbytte fra kriminelle handlinger. Europol mener, at professionelle hvidvasknetværk har etableret et parallelt finansielt system, som gør dem i stand til at flytte penge uden om det etablerede system og de nationale tilsynsmyndigheder. Det sker gennem misbrug af legale virksomhedsstrukturer, hvor kriminelle ejer eller infiltrerer legale virksomhedsstrukturer, hvorigennem de kan drive deres kriminelle aktiviteter og få midlerne til at fremstå legale. De kriminelle grupperinger etablerer også ad hoc virksomheder, fx skuffeselskaber. Europol estimerer, at mere end 80 pct. af de organiserede kriminelle i EU bruger legale virksomhedskonstruktioner i deres kriminelle virke.

Money-service-providers, offshore virksomheder og kontantintensive virksomheder involveret i fx hotelbranchen og detailhandelen kan flytte og hvidvaske kriminelt udbytte, som kan integreres i den legale økonomi. Professionelle aktører rådgiver om løsninger, der kan skjule forbindelsen mellem de illegale midler og ejerskabet til dem gennem oprettelse af virksomhedskonstruktioner og indsættelse af stråmænd.

Da flere af de personer, der fremgår af Pandora Papers, er politikere, er der særligt fokus på korruption og på, hvordan disse virksomhedskonstruktioner gør det muligt for korrupte politikere og andre, at placere deres ulovlige midler. I forlængelse heraf påpeger Europol, at den teknologiske udvikling betyder, at andre aktører bliver interessante og sårbare ift. korruption. Det kan være medarbejdere, der besidder vigtige oplysninger, eller har adgang til at manipulere processer og beslutninger.

På baggrund af undersøgelsen kommer Europol med disse fremtidsudsigter: *“Future innovations in money-laundering techniques may include some developments in sectors such as FinTech and technical innovation relating to products and electronic payment services. Money-laundering structures are also likely to become even more sophisticated and digitalised, more frequently incorporating brokers and cryptocurrency exchanges. The use of these technologies is likely to make future money-laundering schemes more complex and less transparent”* (Europol, 2021-12: 11).

Rapporten er udgivet i december 2021. Den finder du [her](#). Europol (2021), *Shadow money - the international networks of illicit finance*, Europol Spotlight Report series, Publications Office of the European Union, Luxembourg). Du kan læse meget mere om Pandora Papers på ICIJ's hjemmeside: <https://www.icij.org/investigations/pandora-papers/>

Hvidvasksekretariatet er nu en del af den Nationale enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)

Pr. 1. januar 2022 er Hvidvasksekretariatet en del af den nye National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK). Enheden skal efterforske og behandle straffesager vedr. den mest komplekse økonomiske og organiserede kriminalitet. Hvidvasksekretariatet flytter med over i den nye enhed og placeres med organisatorisk reference til den øverste ledelse i NSK. Placeringen skal sikre sekretariatets fortsatte status som uafhængig enhed, som det fremgår af FATF's anbefalinger. Hvidvasksekretariatet har fortsat fysisk adresse i Kampmannsgade i København, men forventer at flytte til Ejby, når det er muligt.

Opmærksomhedspunkt

Ny tavshedsbestemmelse i hvidvaskloven

Den 1. januar 2022 trådte hvidvasklovens § 38 a i kraft. Det fremgår af bestemmelsen, at personer, der virker inden for den offentlige forvaltning, er forpligtede til at hemmeligholde oplysninger, som hidrører fra en underretning efter hvidvasklovens § 26, og at der sker en fravigelse af forvaltningslovens partsrettigheder, som ellers ville indebære, at oplysningerne skulle udleveres til de pågældende.

Det betyder, at når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra underretninger til andre myndigheder, skal disse oplysninger hemmeligholdes således, at blandt andet den person eller virksomhed, der er underrettet om, ikke får besked om, at der er underrettet om dem og heller ikke får at vide, at oplysningen er delt med en anden myndighed.

Med bestemmelsen sikres således et entydigt retsgrundlag for alle modtagere af underretninger fra Hvidvasksekretariatet. Det sker for at undgå, at de pågældende borgere bliver oplyst om underretningen, eller at der gives partsaktindsigt i de pågældende oplysninger.

Nyttige rapporter og andet

- Europol udgav i november 2021 deres internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) med vurderinger af trusler på cybercrime-området. I rapporten gennemgår Europol temaerne internetrelateret kriminalitet, seksuel udnyttelse af børn online, bedrageri og Dark Web. I den kommende kvartalsrapport præsenteres rapportens hovedfund. Du kan læse hele rapporten [her](#).
- ACAMS podcastserie *Financial Crime Matters* handler om forskellige emner, der relaterer sig til økonomisk kriminalitet og AML. I januar har ACAMS udgivet et afsnit om decentralized finance (DeFI) "Understanding the Rise of DeFI and 'DeCrime'" med Tom Robinson, chief scientist og grundlægger af Elliptic. Du kan læse mere om podcasten ved at klikke [her](#), og du kan høre den via fx Spotify og Apples podcast-app.
- I december 2021 blev der afsagt nogle af de hårdeste domme for hvidvask i England, da to mænd fra hhv. Rusland og Litauen blev idømt sammenlagt 33 års fængsel. Mændene blev dømt for hvidvask af godt 70 millioner pund og bedrageri i forbindelse med COVID-19-støtte for 10 millioner pund. Du kan læse mere om sagen [her](#).